BTVN: KỸ NĂNG ĐỌC HIỂU TIỂU THUYẾT, TRUYỆN NGẮN
MÔN: NGỮ VĂN 12
BIÊN SOẠN: TUYENSINH247.COM

MỤC TIÊU

- ✓ *Nắm được kiến thức về tiểu thuyết, truyện ngắn*

PHẦN 1: ĐỌC HIỂU

ID: (841079) Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi:

Những ngày đầu tiên trên đảo

Thực tế hiện ra trước mắt tôi thật là khủng khiếp: sau một cơn bão dữ dội trên một chiếc tàu bị trôi giạt, tôi bị ném vào hòn đảo hoang vu, cách xa những đường hàng hải hàng trăm dặm. Tôi cảm thấy cuộc đời tôi sẽ mãi mãi bị chôn vùi trong cảnh ngộ éo le bi thảm này. Nghĩ như thế, nhiều lúc hai dòng nước mắt chảy dài xuống má than thân trách phận, buồn thay mình phải đày đọa thống khổ tới nông nỗi này. Nhưng tiếp theo những ý nghĩ yếu đuối ấy, bao giờ cũng có ngay những ý nghĩ lạc quan hơn. Một buổi đi dạo trên bãi biển, súng cắp dưới cánh tay, con chó chậm rãi đi theo sau từng bước, tôi suy nghĩ rất nhiều về hoàn cảnh hiện tại của mình. Ngay lúc đó, lý trí vốn biết cân nhắc điều hơn lẽ thiệt, đã nổi dậy chống lại những lời than vãn bi quan đó. Tôi tự nhủ: "Này, mình hiện đương ở trong một hoàn cảnh bi đát, đúng thế! Nhưng những bạn cùng tàu của mình hiện nay ở nơi nào! Chẳng phải là tất cả có mười một người trên tàu đó sao. Vậy thì mười người kia đâu rồi? Cớ sao họ lại không sống sót, mà mình lại không chết? Vì sao chỉ có một mình ta thoát nạn? Đàng nào hơn? Ở đây hay là dưới đó? (đồng thời, tôi chỉ tay xuống biển). Liệu có nên nhìn nhận mọi sự việc cả mặt tốt lẫn mặt xấu không? Chẳng lẽ những điều may mắn đã được hưởng lại không thể an ủi ta về những điều đau lòng được sao? Hơn nữa, nhìn lại, tôi thấy mình đã được thừa hưởng một tài sản khá lớn. Số phận tôi sẽ ra sao nếu không có chiếc tàu đã mắc cạn trên dải cát ngầm giữa biển, khiến tôi có thể ra lấy tất cả tài sản đó đem về cất trong kho? Không có sự may mắn đó thì tôi biết làm thế nào mà tự tạo lấy những vật dụng cần thiết cho đời sống. Bất giác tôi nói to lên: "Mình sẽ ra sao? Ừ, mình sẽ ra sao nếu không có khẩu súng này, không có đạn dược để săn bắn, không có đồ dùng để làm việc, không có quần áo để che thân, không có giường để nằm, không có lều để ở?". Nghĩ thế, tôi lại thấy phấn khởi hơn. Tôi được hưởng tất cả những thứ đó, dư dật đến mức một ngày nào đó hết thuốc đạn, khẩu súng trở thành vô ích. Khi đó, chắc chắn tôi vẫn có đủ mọi thứ để sống trong nhiều năm. Ngay từ buổi đầu, tôi đã tính trước cách đối phó với mọi trở ngại khó khăn có thể xảy đến, không những chỉ tới ngày thuốc đạn thiếu hẳn, mà cả đến khi sức tôi bị yếu, lực tôi bị hao.

(Trích *Robinson Crusoe* - Nhà xuất bản Kim Đồng)

Chú thích:

(1) Tóm tắt tiểu thuyết ROBINSON CRUSOE: Sau vụ đắm tàu, Robinson bị dạt vào một đảo hoang cách nơi thuyền bè qua lại hàng trăm cây số. Để tránh thú dữ, anh phải làm nhà, dựng lũy, đào hang. Để có lương thực, anh tìm cách bắn

chim, săn thú, câu cá và trồng lúa chỉ mới mười hai hạt thóc, rồi dùng da thú để làm quần áo, điền lịch bằng cách vạch lên khúc cây, rồi tự làm đồ gốm, đan lát rổ, thúng… Cứ như thế, cho đến khi trở về quê hương, Robinson đã trải qua hai mươi tám năm trên đảo.

Dựa vào một sự việc có thật đương thời, Defoe đã viết nên một tiểu thuyết đầy sức hấp dẫn, với văn phong trong sáng, giản dị và tình tiết vô cùng kì thú. Ngay khi ra đời vào năm 1719, Robinson Crusoe đã được đón nhận và phổ biến rộng rãi. Chỉ trong năm đầu tiên, cuốn truyện đã được tái bản tới bốn lần. Tới cuối thế kỉ XIX, với hơn 700 phiên bản, kể cả truyện tranh, chưa cuốn sách nào trong lịch sử văn học phương Tây lại có nhiều ấn bản, thu được nhiều lợi nhuận và có nhiều bản dịch hơn tác phẩm này.

(2) Daniel Defoe: Daniel Defoe, sinh vào khoảng năm 1659/1661 tại London. Ban đầu, ông đã được giáo dục để trở thành mục sư nhưng về sau lại theo nghiệp kinh doanh và cuối cùng là viết lách.

Câu 1: Xác định lời người kể chuyện trong đoạn trích trên:

A. Lời người kể chuyện hạn tri

B. Lời người kể chuyện toàn tri

C. Lời người kể chuyện biết tuốt

D. Lời người kể chuyện có giới hạn

Câu 2: Thực tế khủng khiếp mà nhân vật tôi phải đối mặt là gì?

A. Sau một cơn bão dữ dội trên một chiếc tàu bị trôi dạt, nhân vật tôi là người duy nhất ở lại trên tàu, còn tất cả bạn đồng hành đã bị chìm sâu dưới đáy biển.

B. Sau một cơn bão dữ dội trên một chiếc tàu bị trôi dạt, nhân vật tôi bị ném vào hòn đảo hoang vu, cách xa những đường hàng hải hàng trăm dặm.

C. Sau một cơn bão dữ dội trên một chiếc tàu bị trôi dạt, nhân vật tôi đã bị bọn cướp biển chiếm tàu và bắt giữ.

D. Sau một cơn bão dữ dội trên một chiếc tàu bị trôi dạt, nhân vật tôi đã bị bọn cướp biển chiếm tàu và là người duy nhất sống sót trên biển.

Câu 3: Cảm xúc của nhân vật tôi khi phải đối mặt với những điều khủng khiếp xảy ra là gì?

A. Nhân vật tôi đã khóc và tuyệt vọng rất nhiều khi tình huống khủng khiếp đó xảy ra.

B. Nhân vật tôi vui vẻ vì đã rời xa được áp lực và sự sắp đặt của gia đình.

C. Nhân vật tôi đã khóc, than thân và trách móc thiên nhiên, số phận và những người đồng hành.

D. Nhân vật tôi nhiều lúc hai dòng nước mắt chảy dài xuống má than thân trách phận, buồn thay mình phải đày đọa thống khổ tới nông nỗi này

Câu 4: Theo em, điều đáng quý ở nhân vật "tôi" được thể hiện trong đoạn trích trên là gì?

A. Nhân vật tôi biết xoay sở tình thế để thích nghi với cuộc sống.

B. Nhân vật tôi là người tài giỏi có thể chế ra súng đạn và các thiết bị cần thiết cho cuộc sống một mình trên đảo.

C. Nhân vật tôi là người có suy nghĩ tích cực, lạc quan, luôn tin và tìm thấy tia hi vọng trong khó khăn.

D. Nhân vật tôi là người mạnh mẽ và có tinh thần chiến đấu gan dạ.

Câu 5: Chủ đề tư tưởng được thể hiện trong trích đoạn trên:

A. Sự tích cực, lạc quan và nỗ lực thích nghi sẽ giúp chúng ta vượt qua những hoàn cảnh khó khăn.

B. Sự thông minh, tài trí và khả năng thích nghi sẽ giúp chúng ta vượt qua những hoàn cảnh khó khăn.

C. Sự mạnh mẽ, sức khỏe tốt sẽ giúp chúng ta vượt qua những hoàn cảnh khó khăn.

D. Sự cầu nguyện, than vãn và đổ lỗi sẽ giúp chúng ta bớt đau khổ và vượt qua hoàn cảnh khó khăn.

ID: (841085) Dựa vào thông tin dưới đây để trả lời các câu hỏi:

Máy bay cất cánh trong mưa. Tiếng càng bánh xe gấp lại có vẻ mạnh hơn bình thường dội độ rung vào thân máy bay. Tôi tiếc là đã không nghe lời vợ. Đáng lý nên trả vé, đừng theo chuyến này. Ngày xấu, giờ xấu, thời tiết xấu. Máy bay hẫng một cái như hụt bước. Tay vận complet ngồi bên cạnh tôi mặt nhợt đi, mắt nhắm nghiền, cặp môi run run. Tôi bấu chặt các ngón tay vào thành ghế. Con người tôi bé tí hin treo trên vực sâu đang càng lúc càng sâu thẳm.

- Mây ngay ngoài, các bác kìa! - bà cụ ngồi ở ghế trong cùng, kề cửa sổ, thốt kêu lên.

Chiếc TU đã lấy được độ cao cần thiết, bắt đầu bay bằng. Hàng chữ điện "Cài thắt lưng an toàn" đã được tắt đi. Nhưng ngoài cửa sổ vẫn cuồn cuộn mây.

- Mây cận quá, bác nhỉ, với tay ra là với được - Bà cụ nói - Y thể cây lá ngoài vườn.

Tay vận complet nhấc mi mắt lên. Môi y mím chặt, vẻ căng thẳng đổi thành quàu quạu.

- Vậy mà sao nhiều người họ khác là tàu bay trỗi cao được hơn mây bác nhỉ?

Tay nọ làm thinh.

- Chả biết đâu trời đâu đất thế này biết lối nào mà về bến, thưa các bác?

Không được trả lời, bà cụ chẳng dám hỏi han gì thêm. Bà ngồi im, ôm chặt trong lòng một chiếc làn mây. Hình vóc bé nhỏ, teo tóp của bà như chìm lấp vào thân ghế. Khi cô tiếp viên đẩy xe đưa bữa điểm tâm đến, bà không muốn nhận khay đồ ăn. Bà bảo cơm nước lạ kiểu chẳng đũa bát gì chẳng quen, mấy lại đã ăn no bụng hồi sớm, mấy lại cũng thực tình là già chẳng có lắm tiền. Cô gái ân cần giải thích để bà cụ yên tâm rằng giá của suất ăn này đã được tính gộp trong tiền vé.

- Thảo nào hai lượt tàu bay những triệu bạc - bà cụ nói - Vậy mà lúc biếu già tấm vé các chú không quân cùng đơn vị với con trai già ngày nọ bảo là tốn có trăm ngàn. Các chú ấy cho già thì có, chứ còn tính ở quê đừng nói triệu với trăm ngàn, ngàn với trăm cũng khó.

Bà cụ hạ chiếc bàn gấp xuống song không bày bữa ăn lên đấy. Tất cả các thứ hộp thứ gói trên khay bà dồn hết vào chiếc làn mây. Bà chẳng ăn chút gì. Lúc người ta mang đồ uống đến, bà cũng chỉ xin một cốc nước lọc.

[...]Tay vận complet xoè diêm châm thuốc. Là dân nghiện nhưng lúc này tôi thấy gai với khói. Lẽ ra y nên xuống phía dưới mà thả khí chứ chẳng nên phớt lờ hàng chữ "không hút thuốc" sáng nay trước mũi y như vậy, tôi sẽ uể oải thầm nghĩ, đậy tờ báo lên mặt và nhắm mắt lại.

Giấc ngủ thiu thiu chầm chậm trườn tới.

- Làm cái gì vậy? Hả! Cái bà già này!

Tôi giật bắn mình. Tôi bị giằng khỏi giấc ngủ không phải vì tiếng quát, tay ngồi cạnh tôi không quát to tiếng, chỉ nạt, nạt khẽ thôi, đủ nghe. Nhưng âm hưởng của nỗi hoảng hốt và sự cục cằn trong giọng y như tát vào mặt người ta. Thận trọng, tôi liếc nhìn. Khói thuốc và cặp vai to đùng của y che khuất cả bà cụ già, cả ô cửa sổ.

- Này, cô kia, cô nhân viên! - Y sang trọng đứng dậy mắng - Tới mà nhìn! Đây là hàng không hay là cái xô bếp? Là phi cơ hay là cái miếu thờ thế này, hả?

- Van bác... - Bà cụ sợ sệt - Bác ơi, van bác... Chẳng là, bác ạ, bữa nay giỗ thằng cả nhà tôi. Non ba chục năm rồi, bác ơi, tôi mới lên được đến miền cháu khuất.

Tay nọ gần như bước xéo lên đùi tôi, xấn ra lối đi. Bộ mặt hồng hào bừng bừng giận dữ và khinh miệt.

Bà cụ ngồi, lặng phắt, lưng còng xuống, hai bàn tay chắp lại, gầy guộc. Trên chiếc bàn gấp bày đĩa hoa cúng, nải chuối xanh, mấy cái phẩm oản và ba cây nhang cắm trong chiếc cốc thuỷ tinh đựng gạo. Một bức ảnh ép trong tấm kính cỡ bàn tay để dựng vào thành cốc.

Cô tiếp viên vội đi tới. Cô đứng sững bên cạnh tôi. Không hề kêu lên, không thốt một lời, cô lặng nhìn.

Máy bay vươn mình nâng độ cao vượt qua trần mây. Sàn khoang dốc lên. Cái bàn thờ nhỏ bé bỏng của bà cụ già hơi nghiêng đi. Tôi xoài người sang giữ lấy cái khung ảnh. Tấm ảnh được cắt ra từ một tờ báo, đã cũ xưa, nhưng người phi công trong ảnh còn rất trẻ.

Khói nhang nhả nhè nhẹ, bốc lên dìu dịu, mờ mỏng trong bầu không khí lành lạnh của khoang máy bay. Những cây nhang trên trời thắm toả hương thơm ngát. Ngoài cửa sổ đại dương khí quyển ngời sáng.

(Trích *Mây trắng còn bay*, Bảo Ninh)

Câu 6: Không gian diễn ra câu chuyện trên ở đâu?

A. Tại sân bay
B. Tại cảng biển
C. Trong khoang máy bay
D. Trên một chuyến tàu

Câu 7: Người con cả đã mất của bà cụ đã hi sinh bao lâu?

A. Gần ba mươi năm
B. Hơn ba mươi năm
C. Ba mươi năm chẵn
D. Khoảng bốn mươi năm

Câu 8: Tác dụng của dấu gạch ngang trong câu: *"Mây ngay ngoài, các bác kìa! - bà cụ ngồi ở ghế trong cùng, kề cửa sổ, thốt kêu lên"* là:

A. Đánh dấu chỗ bắt đầu lời nói của nhân vật trong đối thoại.
B. Đánh dấu phần chú thích, giải thích trong câu.
C. Đánh dấu các ý trong một đoạn liệt kê.
D. Nối các từ nằm trong một liên danh.

Câu 9: Từ nào sau đây đồng nghĩa với từ "tàu bay"?

A. máy bay **B.** xe lửa **C.** sân bay **D.** phi thuyền

Câu 10: Theo em, ý nghĩa, thông điệp chính của câu chuyện trên là gì?

A. Sự đồng cảm giữa con người với nhau
B. Sự mất mát, khổ đau mà chiến tranh mang lại
C. Sự biết ơn, ghi nhớ công ơn với người có công hi sinh vì đất nước
D. Tình yêu thương của con người

PHẦN 2: LÀM VĂN

Câu 1: (ID: 841289 - VD) Viết một đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ phân tích nhân vật "tôi" trong đoạn trích Những ngày đầu tiên trên đảo ở phần đọc hiểu

Câu 2: (ID: 841290 - VD) Viết một đoạn văn ngắn khoảng 200 chữ phân tích giá trị nghệ thuật trong đoạn trích tác phẩm Mây trắng còn bay của Bảo Ninh

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN TUYENSINH247.COM

PHẦN 1: ĐỌC HIỂU

Câu 1 (NB):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng:

+ Đoạn trích được kể theo ngôi thứ nhất, với đại từ "tôi".

+ Người kể thuật lại những gì chính mình trải qua, diễn biến tâm trạng của bản thân trong quá trình sinh tồn nơi đảo hoang.

+ Người kể không biết hết mọi suy nghĩ, hành động của nhân vật khác, mà chỉ giới hạn trong phạm vi cảm nhận của "tôi" → đó chính là người kể chuyện hạn tri (biết trong giới hạn của mình).

- Phân tích các đáp án sai

+ B. Sai vì người kể toàn tri phải biết hết mọi điều về mọi nhân vật, kể cả quá khứ – tương lai – suy nghĩ thầm kín, điều mà đoạn trích không hề có.

+ C. Sai vì "biết tuốt" cũng tương tự toàn tri, chỉ người kể biết tất cả mọi chuyện, trái với ngôi kể "tôi" hạn chế.

+ D. Sai vì đáp án này gây nhiễu: "có giới hạn" nghe giống "hạn tri", nhưng thuật ngữ chuẩn trong chương trình Ngữ văn là người kể chuyện hạn tri.

Đáp án: A

Câu 2 (TH):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng:

+ Ngay câu mở đầu: "Sau một cơn bão dữ dội, tôi bị ném vào hòn đảo hoang vu"

+ Hoàn cảnh khủng khiếp nhất: một mình trên đảo hoang, xa đường hàng hải → cô độc, nguy hiểm, không phương tiện sinh tồn.

+ Đáp án B diễn đạt chính xác nội dung trong đoạn trích.

- Phân tích đáp án sai

+ A. Sai vì đoạn trích không nói "tôi còn ở lại trên tàu", cũng không nói bạn đồng hành "chìm sâu dưới đáy biển". Nhân vật bị ném vào đảo, không phải còn trên tàu.

+ C. Sai vì không hề có chi tiết "cướp biển chiếm tàu". Đây là tình huống bịa, không có trong văn bản.

+ D. Sai vì kết hợp hai ý đều sai: không có cướp biển, và nhân vật không trôi nổi trên biển mà đã dạt vào đảo.

Đáp án: B

Câu 3 (TH):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung của văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Văn bản viết rất rõ:

+ "Nhiều lúc hai dòng nước mắt chảy dài xuống má than thân trách phận, buồn thay mình phải đày đọa thống khổ…"

+ Đáp án D trích lại đúng câu văn trong đoạn trích và thể hiện chính xác cảm xúc: buồn, tủi thân, đau khổ.

- Phân tích đáp án sai:

+ A. Sai vì dù có "khóc", nhưng nhân vật không ở trạng thái "tuyệt vọng rất nhiều" kéo dài; ngay sau đó là sự trỗi dậy của lý trí lạc quan.

+ B. Sai vì văn bản không hề đề cập đến việc "vui vẻ vì thoát áp lực gia đình". Hoàn toàn sai ngữ cảnh.

+ C. Sai vì nhân vật có than thân trách phận nhưng không trách thiên nhiên hay người đồng hành; cũng không có chi tiết trách người khác trong văn bản.

Đáp án: D

Câu 4 (VD):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Dù ban đầu buồn tủi, nhân vật "tôi" nhanh chóng để lý trí trỗi dậy: tự so sánh hoàn cảnh mình với các bạn cùng tàu, nhận ra mặt may mắn trong bất hạnh, nhìn thấy những điều tích cực như còn súng, đạn, đồ dùng, thức ăn. Đây là biểu hiện của tinh thần lạc quan – suy nghĩ tích cực trong nghịch cảnh. Đáp án C phản ánh chính xác phẩm chất này.

- Phân tích đáp án sai

+ A. Sai vì xoay xở, thích nghi đúng là đặc điểm của Robinson, nhưng đoạn trích này thiên về suy nghĩ lạc quan, chưa miêu tả nhiều hành động xoay xở.

+ B. Sai vì văn bản không đề cập "tôi chế tạo súng đạn". Tất cả vũ khí – dụng cụ đều lấy từ tàu mắc cạn, không phải tự chế tạo.

+ D. Sai vì tuy có nghị lực, nhưng đoạn trích nhấn mạnh suy nghĩ lạc quan, chứ không phải tinh thần chiến đấu hay anh dũng.

Đáp án: C

Câu 5 (VD):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Đoạn trích truyền tải bài học:

+ Trong nghịch cảnh, cần biết nhìn nhận cả mặt tốt – xấu,

+ Tinh thần lạc quan, tích cực sẽ giúp con người vượt qua khó khăn.

=> Điều này phù hợp hoàn toàn với đáp án A.

- Phân tích đáp án sai

+ B. Sai vì thông minh – tài trí – thích nghi đúng là phẩm chất của Robinson, nhưng đoạn này không nhấn mạnh vào sự thông minh, mà nhấn mạnh vào tư duy tích cực.

+ C. Sai vì sức khỏe không hề được nhắc đến trong đoạn trích.

+ D. Sai vì than vãn – đổ lỗi không giúp gì, và văn bản còn phê phán cách nghĩ tiêu cực này.

Đáp án: A

Câu 6 (NB):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Toàn bộ chi tiết đầu đoạn đã mô tả rõ không gian: máy bay cất cánh, "càng bánh xe gấp lại", "hàng chữ Cài thắt lưng an toàn", "cô tiếp viên đẩy xe phục vụ", "ngoài cửa sổ cuồn cuộn mây"… Đây là những dấu hiệu xác định câu chuyện diễn ra trong khoang máy bay đang bay trên trời, không phải ở mặt đất hay phương tiện khác.

- Phân tích đáp án sai:

+ A. Sai vì sân bay là nơi máy bay cất/hạ cánh, nhưng câu chuyện diễn ra khi máy bay đã cất cánh và đang ở trên không.

+ B. Sai vì không có chi tiết nào liên quan đến cảng biển.

+ D. Sai vì mô tả hoàn toàn không phải không gian tàu hỏa/tàu thủy; có tiếp viên, có cửa sổ nhìn ra mây, có độ cao → chắc chắn không phải "tàu".

Đáp án: C

Câu 7 (TH):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Trong lời bà cụ:

+ "Bữa nay giỗ thằng cả nhà tôi. Non ba chục năm rồi, bác ơi…"

+ "Non ba chục năm" nghĩa là chưa đủ 30 năm, hoặc gần 30 năm, trùng khớp với đáp án A.

- Phân tích đáp án sai:

+ B. Sai vì "hơn ba mươi năm" trái nghĩa với "non ba chục", không đúng nội dung văn bản.

+ C. Sai vì "ba mươi năm chẵn" = đủ 30 năm, nhưng chữ "non" cho thấy chưa đủ.

+ D. Sai vì "khoảng bốn mươi năm" là khoảng cách thời gian hoàn toàn không phù hợp với lời nhân vật.

Đáp án: A

Câu 8 (TH):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung của văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Đoạn văn: "Mây ngay ngoài, các bác kìa!" là lời nhân vật. Phần sau dấu gạch ngang giải thích người nói là ai, kèm theo vị trí của nhân vật → chức năng chú thích – miêu tả. Đây là kiểu gạch ngang dùng để bổ sung thông tin ngoài mạch chính của câu thoại.

- Phân tích đáp án sai:

+ A. Sai vì dấu gạch ngang đánh dấu lời thoại thường đứng đầu câu, ngay trước lời nói, ví dụ:

– Bà cụ nói: …

Nhưng trong câu này, dấu gạch ngang lại đứng giữa hai thành phần để chú thích.

+ C. Sai vì đây không phải liệt kê, câu không chứa các mục hay ý nhỏ.

+ D. Sai vì không có liên danh (ví dụ Việt – Nhật) trong câu → không phù hợp.

Đáp án: B

Câu 9 (TH):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: "Tàu bay" là cách gọi cũ, dân dã → ngày nay tương ứng với "máy bay". Bối cảnh đoạn văn cũng dùng hình ảnh đặc trưng của máy bay dân dụng.

- Phân tích đáp án sai:

+ B. Sai vì "xe lửa" là phương tiện đường sắt.

+ C. Sai vì "sân bay" là nơi máy bay cất/hạ cánh, không phải phương tiện bay.

+ D. Sai vì "phi thuyền" là tàu vũ trụ, không phải máy bay thông thường.

Đáp án: A

Câu 10 (VD):

Phương pháp: Căn cứ vào nội dung văn bản.

Cách giải:

- Phân tích đáp án đúng: Trọng tâm cảm xúc của đoạn văn nằm ở: bà cụ già mang theo bàn thờ con trai liệt sĩ trên chuyến bay, bức ảnh người phi công đã hi sinh, khói nhang nghiêng theo độ cao máy bay → biểu tượng của sự tri ân, tưởng nhớ. Hình ảnh này chạm vào chiều sâu của chủ đề biết ơn những người đã hi sinh vì Tổ quốc. Đó là tầng ý nghĩa nổi bật nhất của toàn đoạn.

- Phân tích đáp án sai:

+ A. Sai vì dù có câu chuyện người kể xúc động, song "đồng cảm giữa con người" không phải ý nghĩa chính, chỉ là sắc thái phụ.

+ B. Sai vì chiến tranh là bối cảnh xa – mang tính nguyên nhân, nhưng đoạn trích tập trung vào trân trọng người đã khuất, không phải phân tích nỗi đau chiến tranh.

+ D. Sai vì tình yêu thương con người đúng là có, nhưng không đặc trưng và không nổi bật bằng thông điệp tri ân liệt sĩ.

Đáp án: C

PHẦN 2: LÀM VĂN

Câu 1 (VD):

Phương pháp: Vận dụng kiến thức đã học về tiểu thuyết và truyện ngắn kết hợp với kỹ năng phân tích một tác phẩm truyện

Cách giải:

1. Mở đoạn

- Giới thiệu ngắn gọn đoạn trích và nhân vật "tôi" (Robinson trong những ngày đầu trên đảo hoang).

- Khẳng định đây là nhân vật tiêu biểu cho tinh thần mạnh mẽ, nghị lực và lạc quan của con người trong nghịch cảnh.

2. Thân đoạn

- Ban đầu: tâm trạng buồn tủi, tuyệt vọng

+ Sau vụ đắm tàu, một mình dạt vào đảo hoang, nhân vật "tôi" rơi vào trạng thái sợ hãi, đau khổ, tủi thân.

+ Hình ảnh "hai dòng nước mắt chảy dài xuống má", "than thân trách phận" → biểu hiện của tâm trạng bi quan, yếu đuối rất tự nhiên.

- Sau đó: lý trí trỗi dậy – ý chí vượt lên nghịch cảnh

+ Nhân vật tự vấn: vì sao ta sống sót, mình may mắn hơn mười người còn lại → biết nhìn vào mặt tích cực của vấn đề.

+ Lý trí giúp anh nhận ra:

mình vẫn có súng, đạn, đồ dùng, lều, giường

chiếc tàu mắc cạn giúp anh lấy được tài sản cần thiết.

=> Trí óc biết "cân nhắc điều hơn lẽ thiệt" giúp anh lấy lại niềm tin, phấn chấn hơn.

- Phẩm chất đáng quý của nhân vật

+ Lạc quan, biết tìm hi vọng trong tuyệt vọng.

+ Thực tế, sáng suốt, biết chuẩn bị lâu dài: tính đến lúc "hết thuốc đạn", lúc "sức yếu, lực hao".

+ Nghị lực mạnh mẽ, kiên trì đối mặt thử thách.

3. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận

Câu 2 (VD):

Phương pháp:

Vận dụng kiến thức đã học về tiểu thuyết và truyện ngắn kết hợp với kỹ năng phân tích một tác phẩm truyện

Cách giải:

1. Mở đoạn:

- Giới thiệu khái quát truyện ngắn Mây trắng còn bay của Bảo Ninh.

- Khẳng định tác phẩm giàu giá trị nghệ thuật góp phần làm nổi bật chủ đề tri ân, tình người và vẻ đẹp tâm linh của người Việt.

2. Thân đoạn:

- Nghệ thuật xây dựng tình huống truyện độc đáo

+ Tình huống: chuyến bay trong mưa – không gian chật hẹp, căng thẳng.

+ Sự xuất hiện của bàn thờ nhỏ trên máy bay tạo nên tình huống đối lập giữa đời thường và thiêng liêng → gây xúc động mạnh.

- Nghệ thuật khắc họa nhân vật sinh động, chân thực

+ Nhân vật được khắc họa qua hành động, lời nói, ánh mắt.

+ Bà cụ hiện lên mộc mạc, chân chất, giàu tình và nặng lòng với con.

+ Người đàn ông mặc complet được miêu tả đối lập: thô lỗ, thiếu cảm thông → làm bật phẩm chất nhân ái của nhân vật tôi và cô tiếp viên.

- Nghệ thuật miêu tả tâm lý tinh tế

+ Tâm trạng lo lắng của người kể chuyện, nỗi sợ hãi của hành khách, sự run rẩy của bà cụ…

+ Bảo Ninh sử dụng ngôn ngữ giản dị, giàu sức gợi, miêu tả tâm lý bằng những chi tiết nhỏ nhưng sắc nét.

- Nghệ thuật hình ảnh giàu tính biểu tượng

+ Hình ảnh khói nhang, bàn thờ nhỏ, bức ảnh người phi công trẻ, đám mây trắng ngoài cửa sổ → biểu tượng cho sự hi sinh, nỗi mất mát, vẻ đẹp tinh khiết và linh thiêng của người lính đã khuất.

+ Tạo nên trường liên tưởng đẹp – buồn – xúc động.

- Giọng điệu truyện vừa lắng sâu, vừa thấm đượm nhân văn

+ Xen lẫn căng thẳng với sự lặng im đầy kính trọng.

+ Giọng kể nhẹ nhàng mà ám ảnh, gây xúc động sâu sắc.

3. Kết đoạn:

Tổng kết vấn đề nghị luận